

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των πολυεπίπεδων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους τομείς: α) της διαχείρισης υδάτων, β) της διαχείρισης και προστασίας των δασών, γ) της αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής, δ) της καταπολέμησης της αυθαίρετης δόμησης, ε) της ενεργειακής ασφάλειας»

14 Απριλίου 2024

Περιεχόμενα

- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 97, παρ. 7
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 102
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 103
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 109
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 110
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 112
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 106, παρ. 3
- Παρατηρήσεις στο Άρθρο 121, παρ. 2
- Προτεινόμενες νέες ρυθμίσεις που αφορούν:
 - τις άδειες δόμησης για υποσταθμούς σε εκτός σχεδίου, μη δασικές περιοχές
 - τις εγκρίσεις επέμβασης
 - παρατάσεις προθεσμιών (π.χ. έργων διαγωνισμών κλπ) και επιστροφής εγγυητικών

ΕΛΕΤΑΕΝ

Κώστα Βάρναλη 52 & Επιδαύρου, Χαλάνδρι 15233 (Πολύδροσο), τηλ. 2108081755
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

Άρθρο 97, παρ. 7

- Προστίθεται παρ. 3ια) στο άρθρο 7 του ν. 4414/2016, σχετικά με την αναστολή των προθεσμιών ενεργοποίησης της σύνδεσης σταθμών που επιλέγονται μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών για όσο χρόνο δικαστική αναστολή ισχύος οποιασδήποτε απαιτούμενης άδειας.

Η συγκεκριμένη πρόνοια είναι εύλογη και υπάρχει ήδη στα τεύχη προκήρυξης των διαγωνισμών από τη ΡΑΕΕΥ, με την εξής διατύπωση: «Οι προθεσμίες αυτές αναστέλλονται σε περίπτωση που μετά την οριστική κατακύρωση του αποτελέσματος της Ανταγωνιστικής Διαδικασίας υπάρξει αναστολή με δικαστική απόφαση της ισχύος οποιασδήποτε άδειας απαιτούμενης στο πλαίσιο της κατά το νόμο προβλεπόμενης διαδικασίας για τη νόμιμη εκτέλεση του έργου. Στην περίπτωση αυτή, οι ανωτέρω προθεσμίες παρατείνονται, για όσο διάστημα διαρκεί η αναστολή αυτή.»

Η διατύπωση όμως που υπάρχει την παρ. 3ια) του υπό διαβούλευση σχεδίου, μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση και να πετύχει αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα διότι η φράση «η οποία εκδόθηκε μετά την ημερομηνία συμμετοχής του σταθμού στην ανωτέρω ανταγωνιστική διαδικασία» του πρώτου εδαφίου μπορεί, κακίπιστα, να παρερμηνευθεί και να θεωρηθεί ότι αναφέρεται στην «άδεια που απαιτείται για την εγκατάσταση των σταθμών» και όχι στη «δικαστική αναστολή ισχύος οποιασδήποτε άδειας» που είναι το ορθό. Παρακαλούμε λοιπόν **να αναδιατυπωθεί η συγκεκριμένη διάταξη κατά το ακόλουθο λεκτικό:**

«3ια) Στις προθεσμίες ενεργοποίησης της σύνδεσης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που έχουν επιλεγεί ή επιλέγονται μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών δεν λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα κατά το οποίο υφίσταται δικαστική ή διοικητική αναστολή ισχύος ή εκτέλεσης οποιασδήποτε άδειας που απαιτείται για την εγκατάσταση των σταθμών, **εφόσον η απόφαση αναστολής εκδόθηκε η οποία εκδόθηκε** μετά την ημερομηνία συμμετοχής του σταθμού στην ανωτέρω ανταγωνιστική διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνει τον φορέα αδειοδότησης, περί της αναστολής ισχύος ή εκτέλεσης και ιδίως περί της ημερομηνίας έναρξης αυτής, καθώς και σε περίπτωση άρσης αυτής.»

Πάντως υπογραμμίζουμε την πάγια θέση μας ότι κάθε προθεσμία για την επίτευξη ενός οροσήμου από τους επενδυτές (περιλαμβανομένης της προθεσμίας για την ενεργοποίηση της σύνδεσης) πρέπει να αναστέλλεται για κάθε λόγο ανωτέρας βίας και όχι μόνο την περίπτωση δικαστικής αναστολής. Τέτοιοι λόγοι είναι για παράδειγμα η υπέρβαση των προθεσμιών που θέτει ο νόμος στη διοίκηση για την έκδοση μιας άδειας ή γνωμοδότησης ή άλλοι λόγοι, πέραν την ευθύνης του επενδυτή, που επηρεάζουν το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης και κατασκευής εντός έργου. **Κατά την έννοια αυτή, η διάταξη της παρ. 3ια) δεν είναι πλήρης.**

- Στην παρ. 3.στ του άρ. 7 του ν. 4414/2016 όπως τροποποιείται με την παρ. 2 του άρθρου 97 του σχεδίου, τίθεται ως υποχρεωτικός ο καθορισμός κατώτατης τιμής στους διαγωνισμούς. Δεν διαφωνούμε επί της αρχής, αλλά θα πρέπει **να καθορισθεί και το**

κριτήριο επιλογής στην περίπτωση που περισσότερα έργα ισοβαθούν στην κατώτατη τιμή. Αν δεν είναι ακόμα ώριμα τα πράγματα για το κριτήριο αυτό, θα μπορούσε να παραμείνει η διατύπωση «ή/και» που καταλείπει δυνατές όλες τις επιλογές.

Άρθρο 102

Προτείνουμε να μην εισαχθεί το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 97 ν. 4951/2022, διότι εάν υπάρχει διαθέσιμος χώρος στους Υποσταθμούς θα πρέπει να μοιράζεται σε όλες τις κατηγορίες Α.Π.Ε. Δηλαδή προτείνουμε να διαγραφεί η φράση: ~~«Αν το περιθώριο απορρόφησης ισχύος των δέκα μεγαβάτ (10 MW) ανά Υποσταθμό του πρώτου εδαφίου εξαντληθεί, ο Διαχειριστής εξετάζει και εφόσον είναι τεχνικά εφικτό δύναται να επεκτείνει το ως άνω περιθώριο ανά μετασχηματιστή υψηλής τάσης/μέσης τάσης (ΥΤ/ΜΤ)»~~

Άρθρο 103

Το άρθρο καθορίζει τα περί εγκατάστασης συστημάτων τηλεοπτείας και τηλεδιαχείρισης σε σταθμούς Α.Π.Ε. και ΣΗΘΥΑ. Η διάταξη είναι αναγκαία και θετική και προσδοκούμε στην αποτελεσματική εφαρμογή της.

Άρθρο 109

Με το άρθρο αυτό προδιαγράφεται ο μελλοντικός καθορισμός πλαισίου περιορισμών παραγωγής σταθμών Α.Π.Ε. και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), καθώς και διαχείρισης σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Αν και οι εξουσιοδοτικές διατάξεις που περιλαμβάνει το άρθρο δεν κάνουν ρητή αναφορά στον Κανονισμό (Ε.Ε.) 2019/943, από τις διατυπώσεις που χρησιμοποιούν φαίνεται ότι τον έχουν λάβει επαρκώς υπόψη, το οποίο είναι θετικό. Άλλωστε ο Κανονισμός είναι άμεσης εφαρμογής, δεσμεύει όλα τα κράτη μέλη και δεν μπορεί να παρακαμφθεί με κανένα τρόπο, ούτε καν με νομοθετική ρύθμιση. Επικουρικά, σημειώνεται ότι -εάν και δεν ήταν αναγκαίο για την εφαρμογή τους- ορισμένες από τις πρόνοιες του Κανονισμού αυτού έχουν επαναληφθεί στην εθνική νομοθεσία και συγκεκριμένα το άρ.9 του ν. 3468/2006.

- Όμως στην **παρ. 2** του νέου άρθρου 10^Α του ν. 4951/2022 που εισάγει το άρθρο 109 του σχεδίου, προβλέπεται ότι η απαιτούμενη Υπουργική Απόφαση για το αναμενόμενο πλαίσιο θα εκδοθεί μετά από πρόταση της Ομάδας Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ) που έχει συσταθεί από τις 16.11.2023, η οποία (πρόταση) θα πρέπει να υποβληθεί έως 31.1.2025. **Η προθεσμία αυτή είναι μεγάλη.** Στο επόμενο δε, εδάφιο προβλέπεται δυνατότητα παράτασής της, ενώ δεν προβλέπεται καμία προθεσμία για το χρόνο που ο Υπουργός θα εκδώσει την απόφασή του μετά την πρόταση της ΟΔΕ.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η σημερινή κατάσταση και διαδικασία επιβολής περιορισμών παραγωγής σταθμών Α.Π.Ε. επιδεινώνεται διαρκώς και έχει αρχίσει να δημιουργεί μεγάλες αβεβαιότητες και ανασφάλεια. Η διατήρησή της για ακόμα 9 ή και περισσότερους μήνες, θα επιτείνει την αρνητική κατάσταση και μπορεί να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις σε βάρος της αγοράς και της χώρας. Και μόνο η αίσθηση που αναδύει η παρ. 2 ότι ο χρόνος επίλυσης του προβλήματος είναι ασαφής, δημιουργεί πρόβλημα. Σημειώνεται επιπλέον ότι κατά το άρ.97, φαίνεται ότι το νέο καθεστώς περιορισμών θα καταλαμβάνει και τα έργα των επικείμενων διαγωνισμών και επομένως αυτό πρέπει να είναι πλήρως γνωστό πριν τη διενέργειά τους.

Δεδομένης της κρισιμότητας του θέματος και του μεγέθους των συνεπειών από την μη έγκαιρη, δίκαιη, αποτελεσματική και μόνιμη αντιμετώπισή του, **θα πρέπει να τεθεί προθεσμία 3 μηνών για την ολοκλήρωση της πρότασης της ΟΔΕ και 1 μήνα για την έκδοση της προβλεπόμενης Υπουργικής Απόφασης.**

- Αντιλαμβανόμαστε φυσικά την προσπάθεια και τη συνεισφορά όλων των στελεχών της ΟΔΕ και την εργασία -που παράλληλα με όλες τις άλλες υποχρεώσεις τους- έχουν έως σήμερα εκτελέσει για την οποία ευχαριστούμε για άλλη μια φορά. Αντιλαμβανόμαστε επίσης ότι η πιεστική ανάγκη για συντόμευση της προθεσμίας, δημιουργεί πρόσθετες απαιτήσεις για τα ήδη επιβαρυνόμενα στελέχη. Πρόθεσή μας είναι να βοηθήσουμε, με προτάσεις και έμπρακτη συνεισφορά στην ολοκλήρωση της δουλειάς, με το ελάχιστο δυνατό πρόσθετος βάρος στην ΟΔΕ.

Για αυτό, προκειμένου να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η δουλειά της ΟΔΕ, αλλά και για να ελαχιστοποιηθούν εύλογα λάθη και παραλείψεις που θα δημιουργήσουν πρόσθετες καθυστερήσεις, **θα πρέπει να εμπλουτισθεί η στελέχωση της ΟΔΕ με 3 τουλάχιστον εκπροσώπους των θεσμικών φορών της αγοράς (με ισάριθμους αναπληρωτές)** ήτοι 1 στέλεχος με εμπειρία στην αιολική ενέργεια, 1 στέλεχος με εμπειρία στα φωτοβολταϊκά και 1 στέλεχος σε άλλες τεχνολογίες Α.Π.Ε. (π.χ. μικρά υδροηλεκτρικά). Η συμμετοχή αυτή της αγοράς στην ΟΔΕ, έστω και χωρίς ψήφο, είναι απολύτως απαραίτητη.

- Τέλος, **αξιολογούμε ως θετική την πρόβλεψη για Μηχανισμό Αντιστάθμισης Περικοπών Α.Π.Ε. και ΣΗΘΥΑ της παρ. 5.** Σημειώνουμε ότι θα πρέπει να διαγραφεί ο όρος «*δύναται*» καθώς ένας τέτοιος μηχανισμός είναι απαραίτητος όσο υπάρχουν έργα Α.Π.Ε. που είναι τεχνικά αδύνατο να ελεγχθούν:

« 5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ~~δύναται~~, κατόπιν πρότασης της Ομάδας Διοίκησης Έργου, θεσπίζεται Μηχανισμός Αντιστάθμισης Περικοπών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. μεταξύ παραγωγών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.....»

Με αφορμή πάντως τη συγκεκριμένη πρόνοια, διευκρινίζουμε ότι ο εν λόγω Μηχανισμός δεν αντιμετωπίζει τα θέματα των οικονομικών αποζημιώσεων που θα δικαιούνται οι παραγωγοί για περικοπές που υφίστανται κατά τις διατάξεις του Κανονισμού 2019/943. Για το λόγο αυτό, στην περίπτωση που πρόθεση της Πολιτείας είναι η κάλυψη τέτοιων αποζημιώσεων να μην γίνεται από ίδιους πόρους των Διαχειριστών, προτείνεται να εξουσιοδοτηθεί ο Υπουργός για την δυνατότητα σύστασης διακριτού σχετικού μηχανισμού.

Άρθρο 110

Το άρθρο αυτό περιγράφει το μεταβατικό πλαίσιο περικοπών μέχρι τον καθορισμό πλαισίου περιορισμών παραγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης.

- Κατ' αρχάς υπογραμμίζουμε ότι το άρθρο αυτό δεν λειτουργεί ανεξάρτητα από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 2019/943, διότι κάτι τέτοιο θα ήταν παράνομο. Για διασαφήνιση αυτού πάντως, προτείνεται ήδη από την αρχή του άρθρου **να τεθεί ρητά ότι τα σε αυτό προβλεπόμενα τίθενται με την επιφύλαξη του Κανονισμού (Ε.Ε.) 2019/943, ο οποίος προφανώς υπερτερεί κάθε άλλης διάταξης.**

Διευκρινίζουμε ότι ακόμα και εάν δεν τεθεί η προτεινόμενη διατύπωση και ψηφιστεί το άρθρο 110 ως έχει, και πάλι υφίσταται υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων να τηρούν και να συμμορφώνονται με τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 2019/943. Η διευκρίνιση αυτή είναι σημαντική, ιδίως εξαιτίας των μεγάλων και ασαφών προθεσμιών που προβλέπει το άρθρο 109.

- **Από την παρ. 2 πρέπει να διαγραφεί το τελευταίο εδάφιο που αφορά την αποσύνδεση και γενικότερα πρέπει να διαγραφεί η «αποσύνδεση» ως δυνατότητα που δίνεται με το παρόν σχέδιο στους Διαχειριστές ως εργαλείο περικοπών έγχυσης ισχύος** (με πιθανή εξαίρεση την αναφορά στην παρ. 2.δ του άρ.10 του ν. 4951/2022 όπως ισχύει και όπως τροποποιείται με το άρ.112 του σχεδίου). Το μέτρο αυτό που έχει αρχίσει να εφαρμόζεται αυθαίρετα και απροειδοποίητα, προξενεί ήδη φθορά στους εξοπλισμούς και εγείρει ζητήματα ασφάλειας των εξοπλισμών και του προσωπικού. Δεν θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει ως δυνατότητα και θα πρέπει να απαγορευθεί η καταχρηστική εφαρμογή του. Αποσύνδεση μπορεί να εφαρμόζεται μόνο σε εξαιρετικά έκτακτες και σπάνιες περιπτώσεις, ως ύστατο μέτρο προστασίας της ασφάλειας του Συστήματος και υπό την προϋπόθεση ότι η ανάγκη της προήλθε λόγω ξαφνικής μεταβολής των συνθηκών που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί. Αυτή η δυνατότητα ουσιαστικά υφίσταται ήδη από τις κείμενες διατάξεις και την παρ. 2.δ του άρ. 10 του ν. 4951/2022 που προαναφέρθηκε.
- Η **παρ. 6**, όσον αφορά τον χρονισμό της εφαρμογής της, δεν συνάδει με το άρθρο 103, στην παρ. 3 του οποίου προβλέπεται -ορθώς- ότι ο Διαχειριστής θα υποδείξει και θα ανακοινώσει τις τεχνικές απαιτήσεις και προδιαγραφές του εξοπλισμού για την τηλεοποπτεία και τον έλεγχο των υπόχρεων σταθμών. Κάτι ανάλογο δεν προβλέπεται για τις υποδομές της παρ. 6.

Περαιτέρω, η διάταξη αναφέρεται στην εγκατάσταση της υποδομής αλλά όχι στην επιτυχή πρόσδεσή της στα πρωτόκολλα επικοινωνίας των Διαχειριστών. Τέλος, η απουσία σαφών προδιαγραφών (για το υλικό, το λογισμικό αλλά και για άλλα θέματα όπως αυτό της κυβερνοασφάλειας που εμπλέκει και τους κατασκευαστές), δημιουργεί ανησυχία για το εύλογο της προβλεπόμενης βμηνης προθεσμίας, η οποία -υπό αυτές τις συνθήκες- κρίνεται μη ρεαλιστική. Κατανοούμε και συμφωνούμε με την ανάγκη γρήγορης υλοποίησης (η απαίτηση για τέτοια υποδομή θα έπρεπε να έχει δρομολογηθεί εδώ και χρόνια) αλλά πρέπει να ληφθούν υπόψη και αντικειμενικοί παράγοντες της αγοράς (π.χ. διαθεσιμότητα εξοπλισμών και συνεργείων δεδομένου του όγκου έργων που θα απαιτηθεί να

εφαρμοστούν κλπ.) οι οποίοι εκφεύγουν του ελέγχου των παραγωγών.

Για αυτό προτείνεται κατ' ελάχιστον, η **προθεσμία να εκκινεί από την στιγμή που θα υπάρξει σαφής και συγκεκριμένος καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών και απαιτήσεων.**

- Πέραν των ανωτέρω, προτείνεται **να προστεθεί νέα παράγραφος** με το ακόλουθο περιεχόμενο: *«Με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας, οι Διαχειριστές αναρτούν σε κατάλληλο χώρο των δικτυακών τους τόπων, πληροφορίες και δεδομένα για τους περιορισμούς του παρόντος άρθρου που επιβάλλονται σε κάθε σταθμό Α.Π.Ε. και ΣΗΘΥΑ, σε επαρκή λεπτομέρεια και τρόπο ώστε να είναι δυνατή η επεξεργασία και αξιολόγησή τους από κάθε ενδιαφερόμενο με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων για τους επιβαλλόμενους περιορισμούς ανά σταθμό και ανά κατηγορία σταθμών σε σχέση με τους υπολοίπους σταθμούς και τις υπόλοιπες κατηγορίες σταθμών».*

Μια τέτοια διάταξη είναι σημαντική για όλους τους παίκτες της αγοράς και την προστασία των ίδιων των Διαχειριστών.

Άρθρο 112

Το άρθρο αυτό τροποποιεί το υφιστάμενο άρθρο 10 του ν. 4951/2022. Κατ' αρχάς επαναλαμβάνουμε τις πάγιες θέσεις μας:

- Δεν είναι τεχνικά και επιστημονικά ορθό να τίθεται εκ των προτέρων περιορισμοί τύπου 2.α και 2.β στα αιολικά πάρκα
- Δεν νοείται να τίθενται περιορισμοί τύπου 2.γ εκτός αγοράς. Τέτοιοι περιορισμοί πρέπει να προκύπτουν μέσα από την αγορά και να αμείβονται μέσω αυτής, κατά τις διατάξεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
- Δεδομένης της κατασκευής του άρθρου 10 του ν. 4951/2022, **διαφωνούμε με την κατάργηση του ορίου 5% για τους περιορισμούς τύπου 2.γ και 2.δ που επιχειρείται μέσω της παρ. 4 του σχεδίου.** Είναι βασικός κανόνας επενδυτικής ασφάλειας, οι περικοπές έγχυσης να έχουν ένα ανώτατο επιτρεπτό όριο, πιθανόν διαφορετικό για κάθε κατηγορία Α.Π.Ε. ανάλογα και με τον χρόνο υλοποίησής τους. Σε ένα ηλεκτρικό σύστημα που εν τέλει η Πολιτεία αποφασίζει σε τι ισχύ και είδος Α.Π.Ε. και Αποθήκευσης χορηγούνται άδειες, σε τι μίγμα και σε ποια τοπολογία δικτύων, η έλλειψη ανώτατων ορίων επιτρεπτών περικοπών μπορεί να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτες αρνητικές επιπτώσεις.
- Περαιτέρω προτείνουμε τις παρακάτω απαραίτητες **προσθήκες στις παραγράφους 11 και 12** του άρθρου 112:
 - « 11. Οι αρμόδιοι Διαχειριστές μεριμνούν για την εφαρμογή των κανόνων διαχείρισης που εξασφαλίζουν ελάχιστο επίπεδο περιορισμών έγχυσης σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και δίκαιη κατανομή αυτών, μεταξύ των παραγωγών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ελέγχει την ορθή εφαρμογή των ανωτέρω κανόνων.

Δημοσιοποιούν σε μηνιαία βάση στοιχεία για τις περικοπές που εφαρμόστηκαν ανά τεχνολογία Α.Π.Ε. και στατιστικά.

12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να τροποποιείται το ποσοστό της παρ. 3. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου βασίζεται σε μελέτη κόστους οφέλους **η οποία δημοσιοποιείται** και λαμβάνει υπόψη το επίπεδο διείσδυσης ενέργειας Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που επιτυγχάνεται. Αν με την απόφαση αυτή καθοριστεί νέο αυξημένο ποσοστό περιορισμών, αυτό αφορά σταθμούς για τους οποίους χορηγούνται οριστικές προσφορές σύνδεσης μετά την έκδοσή της.»

Άρθρο 106, παρ. 3

Η παρ. 3 του άρθρου 106 προβλέπει ότι οι λεπτομέρειες και το ύψος του ανταλλάγματος για την πρόσβαση του κάθε ενδιαφερόμενου στα δεδομένα θα καθορίζονται με απόφαση του ΥΠΕΝ. Κατανοούμε ότι η βούληση διατήρησης από τον ΥΠΕΝ της εξουσίας για την έκδοση αυτής της απόφασης εδράζεται στην επιθυμία προστασίας των συμφερόντων του Δημοσίου και των τρίτων ενδιαφερομένων. Όμως αυτά προστατεύονται εξίσου από τον Φορέα ΥΑΠ που είναι επιχείρηση του Δημοσίου και ήδη ο νόμος του έχει αναθέσει σημαντικές ευθύνες και εξουσίες. Περαιτέρω, επειδή η συλλογή δεδομένων από τον Φορέα ΥΑΠ ή την εταιρεία ειδικού σκοπού δεν είναι ένα δικαίωμα που χορηγείται αποκλειστικά σε αυτούς, ο κίνδυνος καταχρηστικών συμπεριφορών εκμηδενίζεται.

- Δεδομένων των ανωτέρω, **προτείνουμε η σχετική απόφαση της παρ. 3 να αφεθεί -κατά περίπτωση - στον Φορέα ΥΑΠ ή στην εταιρεία ειδικού σκοπού με σύμφωνη γνώμη του Φορέα ΥΑΠ.** Με τον τρόπο αυτό θα αυξηθεί η ευελιξία και η ταχύτητα της διαδικασίας αλλά και η ελκυστικότητα της εταιρείας ειδικού σκοπού στους εν δυνάμει μετόχους και χρηματοδότες της.

Άρθρο 121, παρ. 2

Η παράγραφος αυτή σκοπεί στην ταχεία ενίσχυση της ΕΔΕΥΕΠ με υψηλής ποιότητας προσωπικό. Κατά την πάγια θέση μας, υποστηρίζουμε αυτό το στόχο και τον θεωρούμε κρίσιμης σημασίας. Για αυτό θεωρούμε απαραίτητες δύο πολύ σημαντικές βελτιώσεις στην διάταξη:

- Πρέπει να **αυξηθεί σημαντικά το πλήθος των συμβάσεων που θα μπορεί να συνάψει η ΕΔΕΥΕΠ κατά την παράγραφο αυτή**, με τη ρητή διευκρίνιση ότι τουλάχιστον οι 20 από τις συμβάσεις αυτές θα πρέπει να συναφθούν με σκοπό την απασχόληση των συμβαλλομένων στον τομέα ΥΑΠ ή την αντικατάσταση υφιστάμενου προσωπικού που θα μεταφερθεί στον τομέα ΥΑΠ.
- Για τις συγκεκριμένες συμβάσεις **δεν πρέπει να τίθενται οι περιορισμοί στις αποδοχές, που προβλέπονται στο σχέδιο.** Επομένως πρέπει να διαγραφεί το τελευταίο εδάφιο και

πρέπει να υπάρξει ρητή εξαίρεση από το τρίτο εδάφιο της παρ. 6 του άρ. 23 του ν. 4972/2022. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούν να προσελκυσθούν -ιδίως από το εξωτερικό- υψηλής ποιότητας, έμπειρα στελέχη και να ενισχυθεί το brain gain. Κυρίως όμως θα διασφαλιστεί η δυνατότητα της ΕΔΕΥΕΠ να ανταπεξέλθει στο εξαιρετικά βαρύ φορτίου που της έχει αναθέσει η Πολιτεία και μάλιστα σε ένα τομέα (τα ΥΑΠ) που είναι εξαιρετικής σημασίας για την ανάπτυξη αλλά και τη φήμη της πατρίδας μας.

Προτεινόμενες νέες ρυθμίσεις

Επισυνάπτονται προτάσεις για την επίλυση θεμάτων που αφορούν:

- τις άδειες δόμησης για υποσταθμούς σε εκτός σχεδίου, μη δασικές περιοχές
- τις εγκρίσεις επέμβασης
- παρατάσεις προθεσμιών (π.χ. έργων διαγωνισμών κλπ) και επιστροφής εγγυητικών

Πρόταση νέας νομοθετικής ρύθμισης για τις άδειες δόμησης για υποσταθμούς σε εκτός σχεδίου, μη δασικές περιοχές

Η διάταξη για τις άδειες δόμησης των Υποσταθμών που προτείνουμε να ενταχθεί στο υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου έχει ως εξής:

« Στις περιπτώσεις γηπέδων κειμένων εκτός σχεδίου πόλεως, για την έγκριση δόμησης και την άδεια δόμησης υποσταθμών οποιουδήποτε επιπέδου τάσης που απαιτούνται για τη σύνδεση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής ή για το Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ή το Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας και κτιριακών εγκαταστάσεων των υποσταθμών αυτών, δεν απαιτείται η ύπαρξη «προσώπου γηπέδου», όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά από ειδικές ή γενικές διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας».

Η ανωτέρω πρόταση αξιοποιεί το λεκτικό που υπάρχει ήδη στη δασική νομοθεσία για τις άδειες δόμησης επιτρεπτών επεμβάσεων σε δασικές εκτάσεις (ν. 998/1979, άρθρ. 45, παρ. 6, τελευταίο εδάφιο) και έχει ως εξής: «Στις περιπτώσεις επιτρεπτών επεμβάσεων του παρόντος νόμου για την έγκριση δόμησης και την άδεια δόμησης, τυχόν κτιριακών εγκαταστάσεων που ανεγείρονται κατά τις κείμενες διατάξεις δεν απαιτείται η ύπαρξη «προσώπου γηπέδου», όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά από ειδικές ή γενικές διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας».

Το πρόβλημα που επιλύει η διάταξη

Συνοπτικά το πρόβλημα που έχουν αντιμετωπίσει επιχειρήσεις μέλη μας κατά την προσπάθεια έκδοσης άδειας δόμησης για το κτίριο του υποσταθμού σε έργα Α.Π.Ε., φαίνεται ότι προέρχεται από τον τρόπο αντιμετώπισης από ορισμένες πολεοδομικές υπηρεσίες της απόφαση της ΟΛ.ΣΤΕ 176/2023, η οποία αφορά την εκτός σχεδίου δόμηση. Η απόφαση αυτή αναφέρεται σε υπόθεση ανέγερσης διώροφης οικοδομής με υπόγειο σε γήπεδο εκτός σχεδίου και έκρινε ότι για την εκτός σχεδίου δόμηση δεν αρκεί το ελάχιστο εμβαδόν αλλά απαιτείται ως προϋπόθεση, ήδη από το 1985, και η ύπαρξη προσώπου σε κοινόχρηστο χώρο (δρόμο).

Κατόπιν της έκδοσης της απόφασης υπηρεσίες δόμησης στην χώρα αρνούνται να εκδώσουν άδειες δόμησης για νέους υποσταθμούς που δεν έχουν πρόσωπο σε υφιστάμενη κοινόχρηστη οδό, παρόλο που δεν πρόκειται προφανώς για οικιστική ανάπτυξη αλλά αντιθέτως αφορά έργα δημοσίου συμφέροντος. Άλλες υπηρεσίες δόμησης προχωρούν κανονικά στην έκδοση άδειας δόμησης για υποσταθμούς με την ορθή αιτιολογία ότι η νομοθεσία δεν έχει αλλάξει και όπως πριν προχωρούσαν στην έκδοση τέτοιων αδειών, το ίδιο πράττουν και τώρα ανεξαρτήτως αν το οικόπεδο του υποσταθμού έχει πρόσωπο σε υφιστάμενη κοινόχρηστη οδό ή όχι.

Επικουρικά σημειώνουμε ότι δεν είναι εύλογο η εγκατάσταση σε εκτός σχεδίου, μη δασική έκταση να απαιτεί «πρόσωπο» ενώ αυτό να μην απαιτείται στην περίπτωση της μη δασικής έκτασης, η οποία τυγχάνει αυξημένης προστασίας.

Πρόταση νέας νομοθετικής ρύθμισης για τις εγκρίσεις επέμβασης

Προτείνεται να επανέλθει η διάταξη για την ισχύ των εγκρίσεων επέμβασης σε περίπτωση εκ των υστέρων νόμιμης αναγνώρισης τρίτου ιδιοκτήτη, με την εξής διατύπωση:

« *Εγκρίσεις επέμβασης κατά το ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α), όπως ισχύει που έχουν εκδοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο υπέρ ηλεκτροπαραγωγών από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. ή και των συνοδών τους έργων σύνδεσης ή και οδοποιίας, παραμένουν έγκυρες και ισχυρές και μετά την τυχόν δικαστική ή διοικητική ή με άλλο τρόπο αναγνώριση τρίτου προσώπου ως ιδιοκτήτη των εκτάσεων αυτών. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, ο αναγνωριζόμενος ιδιοκτήτης υπεισέρχεται αυτοδικαίως στη θέση του Δημοσίου, ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα αυτού για το αντάλλαγμα χρήσης».*

Η προτεινόμενη διάταξη είναι ουσιαστική αντιγραφή της ανάλογης διάταξης που ισχύει για τα λατομεία και επαναλαμβάνεται διαρκώς στη λατομική νομοθεσία (με τελευταία την παρ. 7, του άρ. 44 του ν.4512/2018). Η ίδια διάταξη είχε επαναληφθεί και για τις Α.Π.Ε. με την παρ. 2 του άρ. 19 του ν. 3377/2005 που αντικατέστησε την τότε παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 998/1979. Όμως με τις διαδοχικές τροποποιήσεις του ν. 998/1979 κάποια στιγμή απαλείφθηκε. Η επαναφορά της είναι απαραίτητη για λόγους επενδυτικής ασφάλειας αλλά και για λόγους μη δυσμενέστερης αντιμετώπισης των Α.Π.Ε. από τα λατομεία.

**Πρόταση νέων νομοθετικών ρυθμίσεων
για παρατάσεις και περιπτώσεις επιστροφής εγγυητικών**

1. Α] Παράταση 12 μηνών των προθεσμιών για την ολοκλήρωση της κατασκευής των σταθμών Α.Π.Ε. που έχουν επιλεγεί μέσω **ανταγωνιστικών διαδικασιών** του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση έργων που θα πωλούν την ενέργειά τους στις επιτευχθείσες χαμηλές τιμές προς όφελος των καταναλωτών, **με την εξής διατύπωση:**

« Άρθρο ΧΧ

Παρατείνονται κατά δώδεκα (12) μήνες οι προθεσμίες για την ενεργοποίηση της σύνδεσης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) που έχουν επιλεγεί, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016.»

Ή εναλλακτικά

« Άρθρο ΧΧ

Παρατείνονται κατά δώδεκα (12) μήνες οι προθεσμίες για ενεργοποίηση της σύνδεσης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) που έχουν επιλεγεί, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, εφόσον, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη των ως άνω προθεσμιών, οι κάτοχοι αυτών υποβάλλουν στη ΡΑΑΕΥ, τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί για την προμήθεια του κύριου εξοπλισμού του έργου οι οποίες αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 40% του συνολικού προϋπολογισμού υλοποίησης του έργου. Στην περίπτωση υποβολής των συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου, συνοδευόμενες από το συνολικό προϋπολογισμό υλοποίησης του έργου, η ΡΑΑΕΥ ενημερώνει τον κάτοχο για την παράταση, την οποία κοινοποιεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στον Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης και στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

Β] Ανάλογη ρύθμιση προτείνεται για τις περιπτώσεις των έργων αυτών και στη διάταξη που αφορά στη διάρκεια ισχύος της Βεβαίωσης Παραγωγού. Διευκρινίζεται, ότι αυτή η προτεινόμενη ρύθμιση είναι μερική μόνο εφαρμογή της γενικής μας θέσης -στην οποία

επιμένουμε ως δίκαιη και εύλογη¹- ότι κάθε προθεσμία πρέπει να παρατείνεται αυτοδίκαιη σε περίπτωση υπέρβασης από τη διοίκηση προθεσμίας που της θέτει ο νόμος.

Συγκεκριμένα, στο άρθρο 12 του ν. 4685/2020 (Α' 92) προστίθεται παράγραφος 3Α ως εξής:

«3Α. Η προθεσμία της περίπτωσης ββ) της παραγράφου 2 παρατείνεται εφόσον αποδεδειγμένα διαπιστώνεται καθυστέρηση στην περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, η οποία δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του κατόχου της Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικού Έργου. Στην περίπτωση αυτή και πριν τη λήξη της προθεσμίας, ο κάτοχος της Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικού Έργου υποβάλλει αίτηση στο Φορέα Αδειοδότησης για την παράταση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου με πλήρη τεκμηρίωση των λόγων της καθυστέρησης, όπως για πράξεις ή παραλείψεις των αρμοδίων για την αδειοδότηση του έργου φορέων και συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά. Ο Φορέας Αδειοδότησης αξιολογεί την αίτηση και αποφασίζει για την παράταση ισχύος της Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών ή την απόρριψή της. Η Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων παραμένει σε ισχύ μέχρι την έκδοση της απόφασης του Φορέα Αδειοδότησης.

Σε περίπτωση που η αίτηση αίτημα παράτασης γίνει δεκτή, ο Φορέας Αδειοδότησης προσδιορίζει το διάστημα της χορηγούμενης παράτασης και αντίστοιχα παρατείνεται η ισχύς της Εγγυητικής Επιστολής Βεβαίωσης Παραγωγού του άρθρου 11Α. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, ο Κάτοχος της Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικού Έργου οφείλει σε διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών είτε να αιτηθεί την επιστροφή της Εγγυητικής Επιστολής Βεβαίωσης Παραγωγού του άρθρου 11Α είτε να καταβάλει το Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3. Η ισχύς της Εγγυητικής Επιστολής παρατείνεται μέχρι και την υποβολή των αιτήσεων του προηγούμενου εδαφίου.».

2. Συνέπειες από την εφαρμογή για πρώτη φορά των προθεσμιών του άρθρου 12 της παρ. 2 α.ββ του ν. 4685/2020.

Εξ αιτίας της παρθενικής εφαρμογής των συνεπειών της εκπνοής των εν λόγω προθεσμιών για υποβολή ΟΠΣ ως τις 1.9.2023, αρκετές εγγυητικές επιστολές θα καταπέσουν και ως εκ τούτου

¹ « Η διάρκεια ισχύος των αδειών εγκατάστασης και των οριστικών προσφορών σύνδεσης σταθμών Α.Π.Ε. όπως και οι προθεσμίες που θέτει σε αυτούς η ενεργειακή νομοθεσία, περιλαμβανομένων ενδεικτικά των προθεσμιών της παρ. 2.α.ββ του άρθρου 12 του ν. 4685/2020, της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4685/2020 και του άρθρου 31 του ν. 4951/2022, και των προθεσμιών για την ενεργοποίηση της σύνδεσης σταθμών Α.Π.Ε. που έχουν επιλεγεί ή επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, παρατείνονται αυτοδίκαια για όσο χρόνο οι φορείς ή υπηρεσίες του δημοσίου υπερβαίνουν, για τη γνωμοδότηση ή την απάντησή τους σε αίτημα του φορέα του σταθμού Α.Π.Ε., την προθεσμία που η νομοθεσία θέτει σε αυτές ή, αν δεν προβλέπεται τέτοια προθεσμία, για όσο χρόνο υπερβαίνουν τους 2 μήνες από την υποβολή του αιτήματος. Για το σκοπό αυτό, ο φορέας του σταθμού Α.Π.Ε. προσκομίζει στην κατά περίπτωση αρμόδια αρχή όλα τα σχετικά έγγραφα που τεκμηριώνουν την εν λόγω υπέρβαση».

κρίνουμε ότι το Υπουργείο, εφόσον δεν δώσει παράταση, θα μπορούσε να δώσει τη δυνατότητα επιστροφής των εν λόγω εγγυητικών με την ανάκληση των αδειών.

3. Παράταση των προθεσμιών της παρ. 1 του άρ. 31 του ν. 4951/2022 και ιδίως του, προβλεπόμενου στην περίπτωση 1.α), χρονικού διαστήματος των 12 μηνών από την παρέλευση του διμήνου από τη στιγμή χορήγησης ΟΠΣ μέχρι την πλήρη αίτηση για την έκδοση άδειας εγκατάστασης και τη σύναψη Σύμβασης Σύνδεσης, δεδομένου ότι στην αίτηση για λήψη άδειας εγκατάστασης πρέπει να τεκμηριώνεται η εξασφάλιση του γηπέδου (άρ. 17 του Ν.4951/2022). Το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα δεν είναι ρεαλιστικό ειδικά σε περιπτώσεις που η έκταση δεν είναι δημόσια αλλά είναι ιδιωτική, δημοτική ή κοινοτική, ενώ έχει προηγηθεί η προανάρτηση του Κτηματολογίου η οποία, έως την οριστική ανάρτηση, περιπλέκει την κατάσταση.

4. Παρατάσεις σύμφωνα με την από 15.10.2023 επιστολή μας.

<https://eletaen.gr/wp-content/uploads/2023/11/2023-11-1-352-epistoli-pros-ypen-gia-parataseis-ws.pdf>

5. Να επικαιροποιηθούν οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 περί επιστροφής των εγγυητικών επιστολών της ΟΠΣ, ώστε η δυνατότητα αυτή να παρέχεται σε όλα τα έργα (προφανώς με ακύρωση των αδειών τους), είτε συμμετέχουν σε διαγωνισμούς, είτε όχι.